

14.12.2023

SİRKÜLER: 2023/55: Kanuni Defter Tasdikleri Bilgilendirme

1. E-defter Uygulaması Kapsamında Tutulacak Defterler

E-defter uygulaması kapsamında tutulan yevmiye defteri ve defterikebire ait hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçmektedir.

Hatırlatmak gerekirse e-defter tutacak mükellefler en son Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No 1) de değişiklik yapılmasına dair Sıra No 3 tebliğle belirlenmişti. Buna göre;

- Vergi Usul Kanunu 509 sıra no.lu tebliğle **e-fatura uygulaması kapsamına alınan mükellefler aynı zamanda e-defter uygulamasına zorunlu olarak tabi tutulmuşlardır**. Tebliğe göre, e-Fatura uygulamasına geçiş zorunluluğu bulunan mükellefler, e-Fatura uygulamasına geçiş süresi içinde (e-Fatura uygulamasına yıl içinde zorunlu olarak geçen mükellefler bakımından izleyen yılın başından itibaren) e-Defter uygulamasına geçmek ve edefter.gov.tr adresinde format ve standardı belirlenen defterleri e-Defter olarak tutmak zorundadırlar.
- Türk Ticaret Kanunu'nun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca 2023 yılında **bağımsız denetime tabi olmak zorunluluğuna giren şirketler 2024 yılının başından itibaren** e-defter tutmaya başlayacaktır.

2. Kağıt Olarak Tutulacak Yasal Defterlerin Tasdiki

Vergi Usul Kanunu ve TTK hükümlerine göre kağıt olarak tutulan tasdike tabi defterler ile tasdik tarihlerine ilişkin tablo ektedir.

Diğer taraftan 20 seri no.lu Damga vergisi tebliğine göre düzenledikleri kağıtlara ait damga vergisini makbuz karşılığı ve istihkaktan kesinti şekliyle ödeyen mükellefler, bu ödemelerini kaydetmek üzere Damga Vergisi Defteri tutacaklardır. Tebliğe göre bu defterlerin tutulmasında, Vergi Usul Kanununun kayıt nizamı ve tasdik zamanına ilişkin 215-219 uncu ve 221 inci maddelerindeki hükümlere uyulacaktır. Tebliğde atıf yapılan VUK 221. madde defterlerin kullanılmadan önce tasdik ettirilmesine ilişkin olup, damga vergisi defteri kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda tasdik ettirilecektir. Tebliğde VUK'un tasdik yenilemeye ilişkin 222. Maddesine atıf yapılmamış olup, buradan hareketle kullanılmakta olan tasdikli damga vergisi defterini sonraki yıllarda da kullanmaya devam eden şirketlerin ara tasdik yaptırma mecburiyeti bulunmadığı görüşündeyiz.

3. Defter Beyan Sistemi Üzerinden Tutulacak Defterler

- **İşletme Hesabı Esası**

13.12.2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; İşletme Defteri GİB Web sayfası üzerinden **01.01.2019 Tarihinden itibaren "Defter-Beyan" sisteminden elektronik ortamda tutulmaya başlanmıştır.** 2024 yılında "Defter-Beyan Sistemi"nde Elektronik ortamda tutulmaya devam edilecek, 2024 yılı için İşletme Defteri notere tasdik ettirilmeyecek, Kâğıt ortamında tutulmayacaktır.

- **Serbest Meslek Erbabı**

13.12.2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; Serbest Meslek Kazanç Defteri (SMK) GİB Web sayfası üzerinden **01.01.2018 Tarihinden itibaren "Defter-Beyan" sisteminden elektronik ortamda tutulmaya başlanmıştır.** 2024 yılında "Defter-Beyan Sistemi"nde elektronik ortamda tutulmaya devam edilecek, **2024 yılı için SMK Defteri de notere tasdik ettirilmeyecektir.**

- **Açılış Onayı**

Defter-Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlerin açılış onayı; Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik olarak yapılacak olup, bu onay Vergi Usul Kanunu Kanun'da öngörülen tasdik hükmündedir. Bu onay ilk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde GİB tarafından elektronik olarak yapılacaktır.

- **Kapanış Onayı**

Defter Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlere ait oldukları takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda kapanış onayı yapılacaktır.

DEFTER TASDİKLERİ BİLGİ TABLOSU

Sıra No	Defterin Türü	Açılış Tasdiki	Kapanış Tasdiki	Açılış Tasdiki Zamanı	Kapanış Onayı Zamanı	Şirket Türü
1	Yevmiye	Evet	Evet	Aralık-Onay yenileme yapılacaksa Ocak	Haziran	AŞ, LTD, KOMANDİT
2	Defteri Kebir	Evet	Hayır	Aralık- Onay yenileme yapılacaksa Ocak	-	AŞ, LTD, KOMANDİT
3	Envanter	Evet	Hayır	Aralık- Onay yenileme yapılacaksa Ocak	-	AŞ, LTD, KOMANDİT
4	Pay Defteri	Evet-Özellik, yeterli yaprak varsa izleyen hesap dönemlerinde açılış tasdiki yaptırılmaksızın kullanılabilir	Hayır	Aralık	-	AŞ VE SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETLER
5	Yönetim Kurulu Karar Defteri	Evet	Evet	Aralık-Onay yenileme yapılacaksa Ocak	Ocak	AŞ VE SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETLER
6	Genel Kurul Karar Defteri	Evet-Özellik, yeterli yaprak varsa izleyen hesap dönemlerinde açılış tasdiki yaptırılmaksızın kullanılabilir	Hayır	Aralık	-	AŞ, LTD, SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETLER, KOLLEKTİF, KOMANDİT